

заготівлі і первинній переробці плодів, овочів і дикоростучих культур, оснащених їх сучасними засобами експрес-аналізу якісних показників, транспортом, холодильним та іншим устаткуванням і інвентарем;

– модернізація діючих переробних і харчових підприємств, які володіють певним експортним потенціалом, впровадження ними новітніх міжнародних стандартів виробництва і якості готової продукції;

– організація на базі діючих та створення нових переробних структур з виробництва відновлювальних біологічних видів енергоресурсів.

Реалізація цих заходів дасть змогу аграрному секторові економіки стати надзвичайно прибутковою галуззю регіону і зробити гідний внесок у розвиток держави загалом.

Література

1. Пушкар З., Пушкар Б. Аналіз сучасного стану сільського господарства Тернопільської області // Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. Науковий журнал. – Тернопіль: Економічна думка, 2012. - Випуск 17. – С. 10 - 15.

2. Пуцентейло П.Р. Формування і розвиток інфраструктури аграрного ринку // Агроінком, 2008.

3. Стратегія розвитку Тернопільської області на період до 2020 року. [Електронний ресурс].

Михайло САВЧУК

Громадський діяч

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА МІЖМУНІЦИПАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА: ДОСВІД ГУСЯТИНСЬКОЇ ОТГ

Упродовж останніх десяти років прогресивна частина населення України обговорювала питання територіальної реформи. Великий вклад у підготовку проведення реформи внесли Р. Безсмертний, В. Куйбіда, Ю. Ганущак. Відповідно до цієї реформи громади, які об'єднуються, отримують повноваження, які будуть передані від центру на місця. А це свідчить про те, що вони самі будуть самостійно розпоряджатися своїми ресурсами. Буде подолано негативне явище, коли кошти громади потрапляють до районного бюджету, а потім перерозподіляються. Таким

чином заможна громада втрачала колосальні ресурси. Ті населені пункти, які об'єдналися, вибрали шлях розвитку на зразок Польщі, Чехії, Словаччини, Прибалтійських держав.

Невелика група місцевих голів стежила за ходом прийняття рішень Верховною Радою України, з нетерпінням чекаючи Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», який дав старт адміністративно-територіальній реформі. Не чекаючи дій виконавчої влади, декілька голів місцевих рад, звернулися до голови Асоціації місцевих рад Тернопільської області зібрати позачергове засідання, де було прийняте звернення до голови обласної державної адміністрації дати старт реформі на Тернопіллі. Тоді була проведена нарада під головуванням голови ОДА, за участі усіх голів місцевих рад. На цьому засіданні створилась ініціативна група по підготовці перспективного плану об'єднання територіальних громад Тернопільської області. Після цього розпочалася рутинна робота, адже багато голів місцевих рад виступали проти реформи. Вони не хотіли розпрощатися із своїми повноваженнями, а за громаду, за її розвиток мало хто думав.

Особливо не легко було сформувати остаточний варіант Перспективного плану об'єднання територіальних громад Тернопільської області, оскільки на арену вийшли місцеві «князьки». Деякі аграрії, які або протестували проти реформи, або створювали громаду під себе, щоб можна було обрати головою потрібну особу. Часто підбурені та проплачені мешканці окремих населених пунктів приїжджали автобусами на наради, де підготовлявся Проект перспективного плану об'єднання територіальних громад Тернопільської області. Вони виступали з вимогою затвердити їхню громаду та внести її в Перспективний план, не враховуючи жодні критерії спроможності. Але робоча група не йшла на перекір так званим активістам, які погрожували привезти ще більше людей, тому ці громади були включені в Перспективний план об'єднання територіальних громад Тернопільської області, однак більшість з них на сьогодні не є спроможними.

Після цього почалися нові випробування. Обласна рада, більшість якої на той час мала партія «Свобода», категорично відмовилась затверджувати Перспективний план об'єднання територіальних громад Тернопільської області. Перспективний план депутати обласної ради не затвердили, а натомість розпочали масову контрагітацію проти реформи. Їздили по населених пунктах та вводили в оману жителів агітуючи проти реформи. Тернопільська область одна з двох областей України, де

перспективний план не був затверджений обласною радою. Розуміючи, що реформа на Тернопіллі буде не реалізована, офісом реформ Тернопільської області було прийнято рішення звернутися до Президента України та Прем'єр-Міністра України для того, щоб затвердити Перспективний план об'єднання територіальних громад Тернопільської області через Уряд. Дане звернення підписали голови місцевих рад. Президент миттєво відреагував, провівши Всеукраїнську нараду у місті Києві в Мистецькому Арсеналі. Тернопілля представляли три делегати: голови Байківців, Скалата та Гусятини. На нараді було особливу увагу приділено Тернопільській області, де Президент пообіцяв, що на протязі тижня Кабінет Міністрів України прийме окреме рішення по Тернопільській області. Після прийняття відповідно рішення, в нашій області було розпочато процес об'єднання.

Партія «Свобода», яка виступала проти реформи в обласній раді, продовжила свою недобру справу. Знову організовані активісти перешкоджали проводити громадські слухання і, потрібно визнати, що в Гусятинському районі їм це вдалося. Об'єднання громад вони провалили. Всього об'єднано дві невеликі громади: Гусятинська та Васильковецька. Щоб довести розпочату роботу до кінця, опоненти реформи пішли на вибори і там, де вони перемогли є об'єднана територіальна громада, є ресурси, але немає розвитку. Мало місце ганебне явище в Гусятинській громаді з метою закриття школи сіл Суходолу та Вільхівчика. Зрозуміло, що цей намір був зупинений частиною депутатів та вчителів сіл. Ця акція була проведена керівником громади для того, щоб відлякати населення від подальшого об'єднання.

Після об'єднання бюджет Гусятинської ОТГ виріс на 15 млн. грн., громада є спроможною та посідає третє місце в Тернопільській області. Проте ведеться пропаганда з боку керівництва селищної ради. Начебто грошей немає і що не вони об'єднували громаду та всякі нісенітниця, які не відповідають дійсності. Розвиток селища Гусятин, яке стрімко розвивалось на протязі останніх п'яти років, штучно зупинився, натомість громади, які об'єдналися, не отримали обіцяного розвитку. Керівництво громади навмисно провалило реєстрацію проектів по лінії Державного фонду регіонального розвитку. Із двадцяти двох проектів, підготовлених попередньою владою, не було подано жодного проекту на фінансування. Втрачено шістнадцять мільйонів на реконструкцію очисних споруд, які мали отримати по лінії Мінрегіонбуду. На даний час ніхто не продовжує об'єднання решти населених пунктів, які входять, згідно Перспективного

плану об'єднання територіальних громад Тернопільської області до Гусятинської ОТГ (а це 10 сільських рад).

Процес об'єднання потрібно завершити, якщо не добровільно, то примусово. Громади які добровільно утворились, а не є спроможними, змушені будуть припинити своє існування та приєднуватися до сильніших. Тоді припинять своє існування районні ради, які сьогодні паразитують за кошти громад і не приносять суспільству ніякої користі. Префекти займуть місце голів адміністрацій, а адміністрації будуть розпущені. Зрозуміло, що голови районних рад будуть триматися до останнього та, використовуючи адмінресурс, наносити шкоди реформі.

Однак, скоро реформа децентралізації буде завершена. Відбудуться нові вибори та громада вибере достойну владу реформаторів, а не партійних клерків, які борються проти реформи на угоду ворогам України. Бюджети громад виростуть в рази, коли професійний голова ОТГ заставить аграріїв платити податки, які не сплачені за виплату паїв, що виплачуються у вигляді благодійної допомоги. В підсумку місцевий бюджет недоотримує 162 гривні з одного паю, а, в підсумку, це — мільйони гривень. Під час переукладання договорів з орендарями, виплачується матеріальна допомога з якої також не сплачуються податки.

Перелік махінацій аграріїв можна продовжувати: розорані пасовиська, сінокоси, землі водоохоронного призначення, землі релігійних громад, землі навчальних закладів, землі соціальної сфери, проектні дороги, землі резерву (податки з земель резерву є основним надходженням до бюджету, особливо сільських громад). До цього переліку можна додати приховані робочі місця, уникання сплати акцизного збору, виплата заробітної плати в конвертах. Якщо ці корупційні дії здолаємо, то в Україні не буде багатих і бідних, а з'явиться середній клас. Будуть виплачуватися гідні заробітні плати, відповідатиме усім європейським нормам соціальна допомога, будуватимуться якісні дороги, доступними стануть комунальні послуги. Врешті-решт заможними стануть громади та їх мешканці — громадяни Української держави.